

## نقد پسا ساختارگرایانه مجموعه عکس: موقعیت منجمد

مجموعه عکس موقعیت منجمد، اثر صمد قربانزاده، از یازده عکس سیاه و سفید تشکیل شده و بر روی وبلاگ شخصی هنرمند به شکل فایل ویدیویی قابل دانلود است. این تصاویر با تکنیک فتومونتاز و دستکاری دیجیتال خلق شده اند.

در این عکسها با عناصر تصویری مشخصی مواجه هستیم. مانند ساختمان، دود و انسان. برای مثال تصویر دود که در تمام عکسها تکرار می‌شود، گاهی از آتشی کوچک و گاه از منبعی نامشخص در دور دستها برخاسته است؛ و نمادی از جنگ و خرابی است. همینطور ساختمان، ما اشکال متفاوتی از ساختمان را می‌بینیم: روستایی، شهری، نیمه کاره و حتی یک دیوار تنها؛ اتفاق مشترک در تمام آنها آسیب دیدن و تخریب شدنشان است. علاوه بر این در بیشتر عکسها با حضور انسان نیز روبرو هستیم. انسان‌های تنهایی که در میان خرابه‌های شهر و روستا در بهت و حیرت فرو رفته‌اند و یا در جمع‌های مسکوت در حال عزاداری و مرثیه هستند؛ همچنین کودکانی که از خانواده‌هایشان جدا افتاده و سرگردان هستند.

در بعضی از عکسها ما نمادهای دیگری از زندگی خانوادگی را می‌بینیم. مانند میز غذاخوری و صندلی پشت آن که در میان خرابه‌هایی که ظاهراً قبلاً متعلق به یک خانه بوده در بیابانی رها شده‌اند. میزی که به جای اعضای یک خانواده توسط دود و آوار احاطه شده است و خبر از نابودی زندگی این افراد می‌دهد.

البته تمام این نشانه‌های تصویری می‌توانند به جز جنگ بر زندگی انسان امروز نیز دلالت داشته باشند. زندگی در دنیایی که مفهوم خانواده را برای آدم‌ها کمرنگ و بی اهمیت کرده و جز تنهایی و سرگردانی چیزی برایشان به ارمغان نیاورده است. ساختمان‌های نیمه کاره نشان دهنده‌ی آرزوهای انسان است که پایمال شده و به واقعیت بدل نشدند؛ هدفها و رویاهایی که نیمه کاره رها شدند و به انتها نرسیدند.

گرچه عکسهای این مجموعه در بیان این مفاهیم و بازسازی فضایی وهم آلود و غمبار موفق بوده‌اند، اما مونتاز و دستکاری این عکسها نتیجه بی‌نقص و کاملی به همراه نداشته و در بیشتر موارد اجزای عکس با یکدیگر همخوانی ندارند و یک کل به هم پیوسته را نمی‌سازند. شاید استفاده از شیوه‌های دیگر عکاسی مانند صحنه آرایشی در خلق این مجموعه بهتر عمل می‌کرد و در نتیجه مشکلات تکنیکی و فنی موجب غیر طبیعی و ساختگی به نظر رسیدن این آثار نمی‌شد.